

Завдання

II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

3 клас

1. Поміркуй на тему «Моя мама – найкраща у світі». Напиши про це висловлення (6–8 речень).

2. Вибери із дієслів минулого часу потрібну форму та встав у речення.

А) Учні першого класу _____ в шкільному саду маленьке зайченя (знайшов, знайшла, знайшли);

Б) Я _____ рано (прокинувся, прокинулась, прокинулись);

В) _____ сади, луги, діброви (зацвів, зацвіла, зацвіли);

Г) На базар _____ матуся (пішов, пішла, пішли);

Ґ) «З країни Каруселії, Весняної, веселої, Подзенькуючи в дзвоники, _____ коники» (притупотів, притупотіла, притупотіли) (Т. Коломієць);

Д) «Он рибки _____, Пливуть із глибини» (затремтів, затремтіла, затремтіли) (М. Рильський).

3. Доповни речення потрібними за змістом словами. Запиши їх, добери до кожного слова по 3 синоніми та по 3 антоніми.

Сніг _____ несподівано. Лапатий-прелапатий...

_____ сонце, ось-ось відлига струмочками _____ ... (А. Давидов).

4. Постав літери в алфавітному порядку і напиши їх: А, В, Г, Б, Ґ, Д, Е, Є, Ж, З, И, І, Ї, Й, К, Л, Н, М, Т, П, Р, С, О, У, Ф, Ю, Ц, Ч, Ш, Щ, Ъ, Х, Я. Подані нижче слова напиши в алфавітному порядку зверху вниз (стовпчиком). Доповни їх, де необхідно, іменниками. Вияви серед них ті, в яких допущені помилки, і напиши їх правильно. Виділи закінчення в усіх словах.

Яблучний _____, абрікосове _____, подвір'я, граєця, св'яті, маріупольські _____, Волинь.

Завдання

II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

4 клас

1. Пофантазуй про казкову країну всемогутніх героїв, одним із яких є ти. Придумай цій країні назву. Напиши про це висловлення «Якби я був (була) всемогутнім (всемогутньою), то я б перетворив (перетворила) зло на добро».

2. Доповни речення одним потрібним дієсловом, що в дужках.

- А) Білі хмари _____ по небу (ходять, пливуть, літають, стоять);
- Б) Сонечко _____ за гай (упало, лягло, стало, сіло);
- В) Сніг _____ на поріг (трусився, падав, лився, гепав);
- Г) Пташки навесні собі _____ гнізда (в'ють, роблять, будують, складають);
- Ґ) Музика _____ на вулиці (майорить, брязчить, лунає, стоїть);
- Д) _____ весна прекрасна (наздогнала, принеслася, прилетіла, надійшла)

3. Перепиши текст, уставляючи пропущені літери та добери влучні слова. Підкресли в другому реченні головні й другорядні члени. Визнач частини мови всіх слів першого речення.

1. В осін...ому лісі (віє, пахне, чується) _____ грибами, стиглими грушами, м...ятою, смородиною. 2. Звідкись вітерець приніс духм...яний (аромат, настій, дух) _____ суниці. 3. Початок жовтня був (нагрітим, теплим, опаленим) _____. 4. Суниці посеред ос...ні знову (зацвіли, забуяли, замайоріли) _____. 5. Де галявину сон...чко зігрівало більше, можна було збирати ще один (збір, жнива, урожай) _____.

4. Подані слова розташуй в алфавітному порядку зверху вниз. Добери до них близький за значенням вислів і напиши їх.

Мовчати, забути, лінуватися, принижуватися, втікати.

Байдики бити, гнути спину, накивати п'ятами, проковтнути язика, викинути з голови.

5. Постав наголос у слові.

Равлик, степи, сестра, вишиванка, вишивка, перемога.

Завдання

II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

5 клас

1. Уяви, що ти виграв (виграла) один мільйон гривень і поміркуй у формі есе (до 1 сторінки), на що ти витратиш ці гроші.

2. Доповни речення однорідними додатками.

А) Густий дим окутав _____ , _____ , _____ (воду, ліс, стіл, луки, степ, телефон);

Б) Почастуєш друзів _____ , _____ , _____ (телефоном, яблуками, книгами, чаєм, іграми, цукерками).

3. Напиши правильно слова, вставляючи замість крапок пропущену літеру або де потрібно апостроф, розкрий дужки, зніми ризик: без...аконний, білісін...кий, варварс...кий, (Д/д)ень (У/у)чителя, (П/п)ридніпровська залізниця, д...сятий, дит...ясла, підніс...я, полум...я, п...ю, лін...ки, сил...ний.

4. Розподіли слова в два рядки: а) без префіксів; б) з префіксами.

Вічний, омріяний, надпитий, привезений, сільський, прибуття, розклад, змити, милий, веселун, невірний, квітнути.

5. Перепиши речення і підкресли другорядні члени речення.

На тоненькій гілочці дружно сиділи маленькі жовтодзьобі горобенята.

Завдання
II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
6 клас

Завдання 1. За допомогою суфіксів **-ськ-, цьк-, -зьк-** утворіть від поданих слів прикметники.

Полтава, Франція, Київ, Немирів, Туреччина, Запоріжжя, Черкаси, Галичина, Кам'янець, Вільнюс.

Завдання 2. Розставте розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір останнього речення, над кожним словом напишіть, якою частиною мови воно є.

- 1) Сонце схилилося до обрію і небо повільно рожевіє.
- 2) Коли в лісі затихне вітер чути як співає струмок.
- 3) Осінній лист кружляючи падає на стежку що веде до річки.
- 4) Ніхто не чув щоб Іванко образив молодших.
- 5) Коли на серці спокій і радість тоді весь світ здається добрішим.

Завдання 3. Запишіть слова, знявши риси.

пів/острів, водо/спад, пів/яблука, під/віконня, що/разу, на/жаль, не/хай, де/небудь, з/під/гори, по/своєму

Завдання 4. Доберіть із довідки фразеологізм до кожного речення.

1. Почувши результати конкурсу, Марта була...
2. Увесь день хлопці замість допомоги по господарству лише...
3. Після перемоги команди радість у школі зроста...
4. Після дзвінка на перерву учнів з класу...
5. Молодий учитель знав правила правопису...
6. Побачивши грозову хмару, хлопець щодуху...

Довідка:

як свої п'ять пальців, як гриби після дощу, накивати п'ятами, байдики бити, як вітром здуло, на сьомому небі від щастя.

Завдання 5. Складіть 5-6 речень на тему: «Українське слово – ключ до серця народу», використавши не менше двох іншомовних слів і один фразеологізм (підкресліть їх).

Завдання
II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
7 клас

Завдання 1. Напишіть власні роздуми (1–1,5 сторінки). Підкріпіть свої міркування прикладами з української літератури, історії або власного життя.

У повісті Олександра Довженка «Зачарована Десна» автор писав: «Людина народжується не для того, щоб зникнути безвісно, а щоб залишити по собі слід у серцях людей».

Як ви розумієте ці слова?

Який «слід» може залишити людина у світі – своїми вчинками, працею, добротою, любов'ю до Батьківщини?

Що, на вашу думку, означає жити так, щоб тебе пам'ятали?

Завдання 2. Замініть подані російські та/або суржикові слова та вислови їхніми чистими українськими відповідниками.

Зробити вигляд –

Приймати участь –

На протязі дня –

Являється вірним –

Обіжати (когось) –

Співпадати –

Завдання 3. Запишіть подані слова правильно та доберіть до них прикметники, утворивши словосполучення. Складіть речення з виділеними словами, замінивши їх українськими відповідниками.

Де(с/сс)ерт, шос(с/сс)е, а(н/нн)отація, с(і/и)гнал, ауд(и/і)єнція, інтер(’/...)єр, мадо(н/нн)а, б(у/ю)джет, комп(’/...)ютер, ко(лл/л)едж.

Завдання 4. Перепишіть текст, розставляючи пропущені розділові знаки (коми, тире, двокрапки, лапки). Підкресліть граматичні основи в усіх реченнях.

Виконайте синтаксичний розбір третього речення (вказавши тип за метою висловлювання, емоційним забарвленням, будову – просте/складне, вид зв'язку якщо складне, ускладнюючі елементи якщо є).

Літо зникло десь у полях де клекотіли птахи прийшла осінь і принесла із собою холодні дощі. Усі ми знаємо що найбільше багатство це земля. Дід Матвій завжди казав Поважайте рідну землю бо вона дасть вам силу. Ми поїхали у село але не застали дідуся вдома він поїхав на ярмарок.

Завдання 5. Запишіть слова за допомогою фонетичної транскрипції. Вкажіть, скільки букв і звуків у кожному слові.

Книга, співає, Львівщина, роздумують.

Завдання

II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

8 клас

1. Розкрийте значення фразеологізмів. З двома з них складіть речення.

Брати бика за роги; піймати облизня; Піррова перемога; ходити колами; кидати камінь за пазуху; Гордіїв вузол.

2. Напишіть есе на одну з тем: “Сила слова: як одне слово може змінити людину”; “Як я піклуюся про природу”, “Чесність із собою — про що це для мене?” (обсяг – 1,5 сторінки)

3. Створіть складне речення з використанням дієприкметникового звороту. Зробіть синтаксичний розбір речення.

4. Знайдіть серед слів діалектні слова, напишіть значення цих слів. З одним із них складіть просте поширене речення: книга, паляниця, гута, маржина, вуйко, каталог, держава, жабуриння.

5. Поставте в кличному відмінку слова: Матвій, держава, Настя, квітка, Ігор, Ілля, сонце, книга, Володимир, Анастасія.

Завдання
II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
9 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему: «Як технології змінюють сучасний світ».

2. Запишіть синоніми до слів. З одним із синонімів створи просте поширене речення: думка, дружба, сильний, страх, плакати, швидкий, гарний, смуток, веселий.

3. Зробіть фонетичний розбір виокремленого слова в реченні.
Усі ми прагнемо красу природи **осягнуть**.

4. Знайдіть речення зі складеним дієслівним присудком. Зробіть синтаксичний розбір цього речення.

1. Сьогодні суботній вечір, роботу скінчили раініше, і він насолоджувався спокоєм і тішив себе надією на завтрашній відпочинок (В. Дрозд). 2 Ми вирішили не чекати поки бабуся приготує вечерю і пішли до найближчого кафе усі разом. 3. Яким вогнем спокутувати мушу хронічну українську доброту? (Л. Костенко) 4. Багряне сонце сутінню лісною у просвіт хмар показує кіно (Л. Костенко). 5. Талант малювати має не кожна людина.

5. Доповніть речення, щоб: у першому реченні було вставне слово, у другому — друга частина підрядна, у третьому — відокремлена обставина. 1. Завтра я піду до бібліотеки о третій годині. 2. Осінній день швидко спливає. 3. Марія купила сукню у новому магазині.

Завдання

II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

10 клас

1. У вірші «*Contra spem spero!*» (Збірка «На крилах пісень») Леся Українка, утверджуючи силу людського духу, пише: Я на вбогім, сумнім перелозі Буду сіять барвисті квітки, Буду сіять крізь сльози, а все ж Буду сіять надію свою.

Проаналізуйте, що саме символізують «барвисті квітки» та «надія» на «вбогім, сумнім перелозі» в контексті життєвої та творчої позиції поетеси. Поміркуйте, яким чином цей заклик долати відчай і творити добро, незважаючи на обставини, може стати **життєвим кредо** для сучасного українця. Дайте **аргументовану відповідь** на ці питання у формі **твору-роздуму (до 2 сторінок)**.

2. Поясніть значення слова «булінг» та обґрунтуйте, чому це явище набуло особливої гостроти в умовах сучасних шкіл та соціальних мереж. Доберіть до нього максимально влучний **український відповідник** (або описовий зворот).

Складіть **складне речення з різними видами зв'язку** (сурядним, підрядним і безсполучниковим), використовуючи слово «булінг» чи його український відповідник. Зробіть **повний синтаксичний розбір** створеного речення: підкресліть **головні та другорядні члени** речення; дайте **загальну характеристику** речення (вид, тип зв'язку, кількість частин); накресліть **схему** речення.

3. Відредагуйте текст, який має ознаки стилістичної нейтральності та лексичної бідності (імітація тексту, створеного ШІ). Надайте йому ознак **публіцистичного стилю** (стаття до шкільної газети чи блогу), дотримуючись таких вимог: використайте **2 риторичні запитання** для посилення уваги; введіть **2 слова-оцінки** (емоційно-експресивна лексика:

захопливий, доленосний, одіозний, безпрецедентний тощо); доречно використайте **3 будь-які синонімічні ряди** (по 2–3 слова в ряду) для уникнення тавтології та збагачення мови.

Наша країна має значні природні ресурси, і це дає великий потенціал для розвитку. Але люди, які керують, часто використовують ці ресурси неправильно. Ми повинні змінити це, щоб майбутнє нашої країни було кращим. Усі громадяни повинні брати участь у прийнятті рішень. Ми не можемо просто чекати, поки хтось інший зробить нашу країну процвітаючою. Слід багато працювати, і тоді ми побачимо позитивні зміни.

4. Перепишіть слова, прибираючи скісну ризку. Затранскрибуйте виділені слова.

Політико / економічний, **біло** / **сніжний**, східно / слов'янський, віце / прем'єр, суспільно / корисний, **воле** / **любний**, південно / східний, жовто / гарячий, лікарсько / виробничий, **гіпер** / **звуковий**, науково / технічний, легко / атлетичний, фізико / математичний, **важко** / **хворий**, міні / маркет, культурно / масовий, червоно / гарячий, **тьмяно** / **зелений**, екс / президент, **всесвітньо** / історичний.

5. Розподіліть подані слова у три колонки залежно від місця наголосу: колонка 1 – наголос на першому складі; колонка 2 – наголос на другому складі; колонка 3 – наголос на третьому складі.

Жалісливий, випадок, колія, добуток, видання, каталог, центнер, ненависть, одноразовий, вітчиз, загадка, фаховий, рукопис, чорнозем, феномен, український, помилка, квартал, граблі, листопад.

Завдання
II етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
11 клас

1. Прочитайте речення. Замініть виділені слова та вирази стилістично нейтральними відповідниками або фразеологічними зворотами, щоб підвищити емоційність та образність вислову, уникаючи при цьому русизмів. Поясніть значення одного із заміненних фразеологізмів.

Необхідно швидко вирішити цю проблему, бо вона дуже важлива для нашої громади. Молодий політик вже багато чого навчився і тепер може спокійно обговорювати складні питання. Він довго працював і нарешті досяг мети.

2. Перепишіть речення, розставляючи пропущені розділові знаки та розкриваючи дужки (де це необхідно). Зробіть повний синтаксичний розбір (схема, характеристика, види зв'язку) третьої частини цього речення.

Як/би не хотілося забути минуле (не)легке воно (за)лишиться (не)відємною частиною нашої ідентичності (але)ж саме тому що ми пам'ятаємо ми (з)можемо побудувати (по)справжньому не(залежне) майбутнє.

3. Виправте помилки у наведених реченнях, пов'язані з утворенням форм слів (відмінювання, ступені порівняння) та неправильним наголошуванням.

Більша половина робіт була готова вчасно, завдяки нашим самим кращим студентам. На протязі вікенду ми плануємо поїздку до нашої нові́ї цéркви, де відбудеться читáння фенóмену української поезії. Прийшов старій професор і вручив грамоту десяти́м лауреатам, котрі самий більш

заслужили на цю відзнаку. (Виділені слова потрібно правильно наголосити, інші помилки – виправити в тексті.)

4. Прочитайте уривок із поезії. Визначте його стиль та жанр. Проаналізуйте, які художні засоби (тропи та стилістичні фігури) використано в тексті, наведіть не менше чотирьох прикладів з тексту, пояснюючи їхню роль.

О земле рідна! Скільки болю й слави
Прийняла ти на скроні сиві свої.
Ми – не безликий натовп, ми – отава,
Що виростає після буревіїв. А час, як
спраглий вітер, все летить, І кожне серце – непоборний мур.
Бо правда не вмирає, а горить, Долаючи завіси всіх цензур.

5. Напишіть есе-роздум обсягом не менше 1,5 сторінки на запропоновану тему, демонструючи глибокі знання з мови та літератури, логічність викладу та власну аргументовану позицію.

Чи є мова лише засобом спілкування, чи вона є «генетичним кодом» нації?